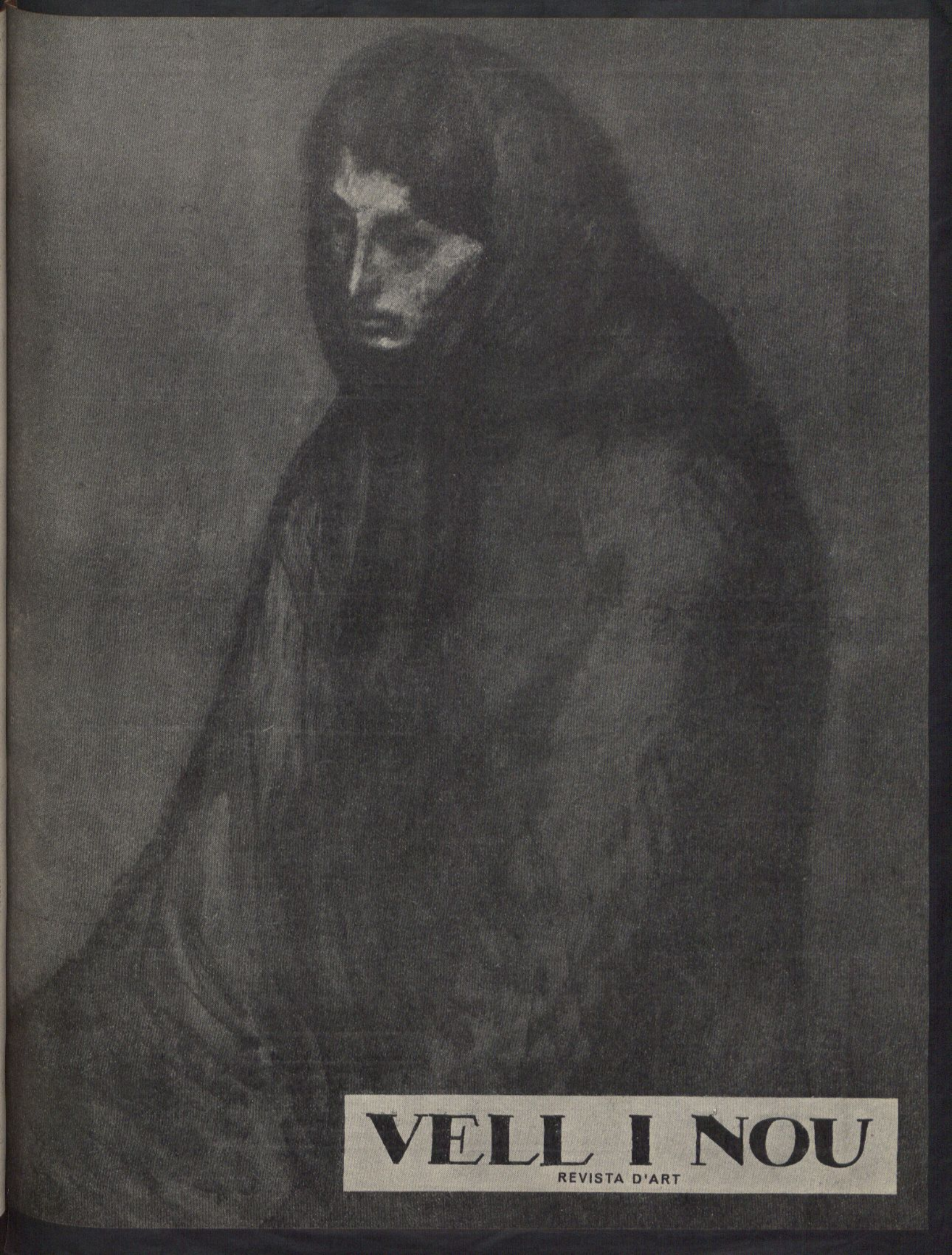

VELL I NOU

REVISTA D'ART

GRAVATS

BAGUÑÀ I CORNET

Mallorca, 192 - BARCELONA - Telèfon 7452

FLORENCI VECIANA

DAURATS RESTAURACIONS

MARCS

RIERA DE S. JOAN Nº 12 BIS

MAS

FOTOGRAFÍA D'ART

Rosselló, 277 - Barcelona

Pintor Decorador

J. Garcia Escarré

Urgel 77 Barcelona

Contractes de decorat complet d'obres i establiments

A. CLOSA

ANTIGUITATS PLASSA NOVA 5

COMPRA I VENDA CAPELLANS 2 PRAL

G. Homar

Canuda, 4 - Barcelona

Mobles, Làmpares
Mosaics, Decoració
Compra i venda
d'antiguitats

CARVAJAL

SAGELLS PER A COL·LECCIONS

ANTIGUITATS

Plaça del Teatre, 1, ent.sol

BARCELONA

Grans Magatzems El Siglo

SECCIÓ DE CURIOSITATS - 3.er pis

EXPOSICIÓ I VENDA DE

ANTIGUITATS

P. REIG I FILL

RAMBLA DE CATALUNYA 23

RESTAURACIÓ I REPRODUCCIÓ DE MOBLES ANTICS

J. COSTA-FERRER

COLECCIONISTA

ESCUDILLERS, 70 (AVIÑO)

J. VALENCIANO

ANTIGUITATS

CORRIBIA, 2, Pral.

BARCELONA

VELL i NOU

REVISTA D'ART

SURT EL 1ER I 15 DE CADA MES

XAMPANY

COSSÉ

EPERNEY

GRAND CUVÉE

DOS ESTRELLAS

SARVA

AIGUA DE TAULA

MANANTIAL

PARC GÜELL

J. CUYÁS

TALLAS - DECORAT

RESTAURACIONS

Casanova, 31 - BARCELONA

J. Dalmau

ANTIGUITATS

MOBLES CUADROS

PORTAFERRISSA 18

VELL I NOU

REVISTA QUINZENAL D'ART

BARCELONA
15 JULIOL 1915

Redacció i Administració:
Corts Catalanes, núm. 613

30 CÈNTIMS
ANY I · NÚM. 5

Retrat original de Goya, exposat ara a l'Exposició de California

NOU HOSTATGE

LA casa de VELL I NOU és ara a la Granvía, carrer de les Corts Catalanes. Va ésser ungida nostra Revista amb un bany de tradició dintre el nucli de la ciutat vella, i ara se'n ve a rebre la nova llum. Havía de seguir aquesta trajectoria, donant raó de sa existencia. Fulla modesta, parlant de coses de l'art i de l'esperit, va néixer VELL I NOU a la botigueta del carrer de la Corribia, des d'on, per aquells dies clàssics catalans, se sentía la fressa del *Seny de les hores* i des d'on es pot encara obirar les torres de Santa Agata i de Santa Clara, dintre el barri de la Sèu, del Palau de l'Arcedià i de la Plaça del Rei. En havent-se empapat ben bé d'aquest aire de la ciutat vella, vol ara, fortificada d'ànima per la tradició, escampar les mirades i rebre vida de modernitat. La ciutat marxa vers el Sudoest i seguim nosaltres la ruta. Que per mantenir els trets característics no s'ha un hom de arrelar. Convé renovar-se per tal de no morir. I en aquesta renovació d'ara apareix la revista VELL I NOU dintre la Granvía de l'Aixample, disposat a fer sentir tota la remor que's promogui dintre el nou art i a mostrar tot lo que aparegui de les velles coses.

A la casa on té l'hostatge VELL I NOU tindrà acollida tot lo més selecte de les belles arts, manifestacions de la producció de la joventut i de les obres dels mestres. En mig dels endimaris vells, les robes per l'art modern. Manifestació d'un sol motiu per molts artistes o d'un sol artista per a molts motius. Per exemple, Exposició de l'arbre: mostrant com l'interpreten en Colom, l'Iu Pascual, en Vayreda, en Galwey i tants d'altres. Exposició de la dança: donant a conèixer en Clarà amb sos apunts de l'Isidora Duncan en «Les suplicantes», en Canals amb «La dòna que balla», i altres que han fet d'un còs nu, com en Sunyer, un ritme que's mou. Exposició del cavall: ensenyant mestres com en Galí, l'Aragay i d'altres amb les seves figures eqüestres. Aiguaforts: en Nogués pot exhibir-ne una bona mostra... No cal seguir.

VELL I NOU donarà als séus suscriptors un carnet, que valdrà per tot l'any, d'entrada a les exposicions que's vagin celebrant a la casa on la Revista està allotjada. D'aquesta manera podràn seguir tot el moviment artístic de la nostra terra, sense perdre'n el fil, pel que se'n digui i pel que'n vegin.

Per pendre el pols a un poble, res com mirar quina és la seva depuració espiritual. Totes les especulacions de l'esperit que's transformen en materia bella amb les arts o bé en paraula viva dintre les suaus ombres del jardí de la poesía, tenen i han de tenir acollida en VELL I NOU.

De dalt de la torra estant, el cavaller contemplava el burg d'on havía eixit humil la seva senyoría. Aixecant-nos podem mirar ben bé l'obra que ha creat l'aristocracia del nostre pensament.

Concurs de Cartells del L. P. de H. en la lluita contra les mosques. Primer Premi FOT. MAS

EL CONCURS DE CARTELLS PER LA CAMPANYA CONTRA LES MOSQUES

EL Laboratori Provincial d'Higiene, sota la iniciativa del séu director, el doctor Agell, ha emprès una campanya contra les mosques, prenent exemple de les que s'han realitzat i es venen realitzant arreu d'Europa.

El primer element d'una campanya és un anunci, un anunci expressiu. I a tal objecte, vista la lletjor dels cartells estrangers, el nostre Laboratori Provincial va convocar un concurs, al qual concorregueren notables artistes.

Els premis foren concedits als dos projectes que avui reproduim. Són dels artistes D. Francesc Galí, el primer, i don Robert Cortés, el segón. A més, el Jurat concedí vuit mencions honorífiques, acordant-se sol·licitar dels autors distingits el permís per reproduir la llur obra, pagant-los un tant de dret de reproducció.

Els projectes premiats i els presentats al Concurs són exposats dins l'Exposició Monogràfica de la Lluita contra les Mosques, instal·lada al pati de Sant Jordi, de la Diputació.

Concurs de Cartells del L. P. de H. en la lluita contra les mosques. Segón Premi FOT. MAS

UN CONCURS PER UNS GOIGS

EL Centre de Ntra. Sra. de la Mercè ha organitzat un concurs de dibuixos per a ornamentar els goigs de la Verge, Patrona de Barcelona, la lletra dels quals és deguda a Mossen Jacinto Verdaguer.

Es presentaren nombrosos i valiosos treballs, havent estat adjudicats els premis als projectes que aquí reproduim: dels artistes D. J. Ribot, primer premi; D. Joan Vila, segón premi; D. J. Rafols, premi a la millor orla.

Formaven el Jurat D. Josep Llimona, D. Joan Llaverías, D. Joaquim Folch i Torres, D. Ramón Sunyer i D. Josep Sanosa.

L'ART I LA RECONSTRUCCIÓ DE LES VILES FRANCESES DESTRUIDES PER LA GUERRA

ENFRONT les tristes ruïnes de la guerra, la Federació Regionalista de França acaba de pendre uns acords l'interés dels quals per tota la gent d'esperit ens obliga a publicar-los amb el degut comentari. Viles senceres han desaparegut sota el foc dels canons alemanys, poblets i ciutats avui són munts de ruïnes, i els amics de la França, aquells que pensen amb els seus camps i amb la gent que els pobla, els que's recorden de les nobles viles provincials, centres poderosos de la vida comarcana, urnes històriques d'antigues nacionalitats, senten l'ansia de l'hora que la intermediació de l'Estat, en la forma de la pública beneficencia o amb la intervenció dels municipis, procedirà a

la reconstrucció de ço que la guerra ha destruït.

Els pobles avui en ruïnes tenían un caràcter, una individualitat, una secular fisonomía. Les arrels de les formes arquitectòniques, amb el paisatge, feien de les cases i dels conjunts com una mena de floració d'aquella terra damunt la qual ara rodolen els canons; i és per restituir aquest caràcter, i és per evitar les rigideses administratives — disposades, potser, a construir cases de munició, sense caràcter ni vida estètica — que la Federació Regionalista de França, sota la presidencia de l'escultor Joan Balfier, ha pres els següents acords, després de sentir la lectura del report que fou encomanat a Lleó Rosenthal.

Heusaquí els acords.

1.er Que tota reconstrucció a les regions destruides per la guerra siguin inspirades en el geni regional i el respecte a les armonies naturals, a fi que les construccions noves conservin l'especte característic als monuments públics i privats.

2.ón Que les construccions necessaries per suplir immediatament els edificis destruïts tinguin un caràcter estrictament provisional, i que cap construcció definitiva sigui començada abans d'empendre l'estudi de plans de conjunt, segons l'esperit del projecte de llei Cornudet sobre la reconstrucció de les viles perjudicades, votat actualment per la Cambra.

Aquests acords han estat elevats al Ministeri de Treballs Públics i a la Direcció General de Belles Arts, havent fet la Federació Regionalista una crida a totes les regions per tal de reunir el major nombre possible de documents sobre els monuments i aspectes de les viles destruides.

Heusaquí un cas admirable de preocupació estètica, digne de tenir-lo en compte nosaltres, que deixem destruir, hora darrera hora, el caràcter de les nostres poblacions, tolerant la infecció de les més ridícules construccions modernistes.

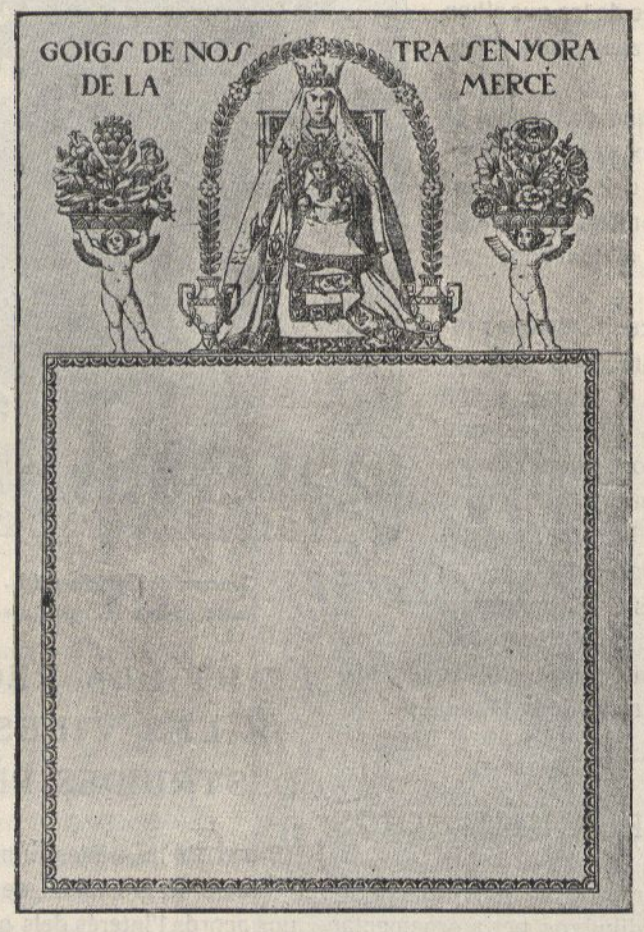

Concurs per als Goigs del Centre de Ntra. Sra. de la Mercè
Primer Premi (J. Ribot) FOT. MAS

DELS OBLIDATS ARTISTES

SEBASTIÀ SERLIO

ARQUITECTE (1475-1554)

II

En 1537, Serlio comença a Venecia la publicació de les seves obres. La primera està dedicada a Hèrcules II, duc de Ferrara. El séu títol és: «*Regole generali di architettura di Sebastiano Serlio Bolognese sopra le cinque maniere degli edificii, cioe Toscano, Dorico, Ionico, Corintio e composito, con gli esempi delle antichita che per la maggior parte concordano con la dottrina di Vitrubio: in Venezia, per Francesco Marcolini da Forli, 1537*».

S'inclou en aquesta edició una lletra de Pietro Aretino a l'editor Marcolini; es diu en ella que no el contraría tant la tardança per la publicació d'un séu llibre, si aquesta ha estat motivada per la impressió de «*la gran i bella obra de l'arquitectura de Serlio..... jo l'he vista i llegida*

tota [1], *i vos juro que ella és de tant agradable apariencia, amb tant belles figures, tant perfecta de proporció en les mesures, i de tant clara explicació, que un no sabria dir com de millor manera fer se podria, ni què cosa hi pot mancar».*

Arribat aquest llibre a mans de Francesc I, rei de França, va contribuir generosament a la publicació dels següents:

En «*Il terzo libro de Sebastiano Serlio Bolognese nel quale si figurano e descrivono le antiquita di Roma e li altre cose che sono in Italia*», s'hi troba una dedicatoria a Francesc I. Serlio fa constar que ha rebut d'ell 300 escuts d'or, i li manifesta són desig d'anar a estudiar les antiguitats romanes de França (els monuments de Nimes, Saint Remi, Arles, el «pont du Gard», etc.), comprometent-se a publicar-les:

«*Perche mi riserbo a farlo quando à quella piacera che io personalmente venga à veder tutte quelle maraviglie è misurarle, e portole in disegno, come gli altri edificii..... e che io le publichi al mondo insieme con l'altre mie fatiche.....*»

***

Protegit pel cardenal Lorrainne, entrà Serlio al servei de Francesc I, essent molt ben acollit.

(1) Aretino era amic de Serlio, i així s'explica que hagués llegit l'original del llibre.

Concurs per als Goigs del Centre de Ntra. Sra. de la Mercè
Segón Premi (Joan Vila) FOT. MAS

Es conserva encara un document que n'és una prova, i diu així:

«*Françoys, par la grâce de Dieu, Roi de France, nous voulons & vous mandons que des deniers qui vous seront par nous ordonnez, pour convertir au fait de votre commission de nos dits édiffices & bastiments du dict Fontainebleau, vous payez doresnavant, à notre cher & bien aime Bastiannet Serlio, paintre & architecteur du pays de Boulogne la Grasse, la somme de 400 livres que nous lui avons ordonnée & ordonnons par ces presentes.....*»

Diversos treballs dirigí l'arquitecte italià a Paris i a Fontainebleau.

Mort Francesc I en 1547, Filibert de l'Orme fou nomenat inspector general de les obres de Fontainebleau, Saint-Germain-en-Laye, Villers-Coterets, etcétera. Aquesta alta direcció d'un francès—fins aleshores l'havien tinguda Rosso i Primaticio, italians—no podía menys de perjudicar els artistes estrangers, especialment els d'Italia, per anteriors rivalitats i enveges. Molts foren enviats al llur país, altres limitats a treballs secundaris. Serlio fou el més combatut, per tal com havía estat un temps el preferit.

JOAN BORDÀS
Arquitecte.

BENVENUTO CELLINI

III

FUGIT de casa seva deixàvem el fadrí argenter arribant a les portes de Roma entre cants i rialles amb el company de fugida.

Es prou que fins ara, quan el Cellini, noi i jovençà, deixa la ciutat nadiua per una altra, no es pot dir ni una vegada: se n'hi va. S'hi escapa... hi fuig per força... Aquesta sola referencia ja diu molt qui és ell.

Ara, a Roma, amb el fadrinatge començaràn les envejes i les raons, els malpagaments i els encaraments, els crits i les espasinades. Es un temps de grans contrapuntaments, i Benvenuto prou tindrà ocasions d'expansionar la seva taleia galejadora, i ens ho explicarà en l'autobiografía. Només una consideració ens fa tremolar per la fidelitat d'aquesta autobiografía: que, parencejador com és, no ens amagués els passos que li surten en contra, mostrant només aquells fets en els quals ell fa bon paper. Alabat siga Déu, i prenguem els homes tal com són.

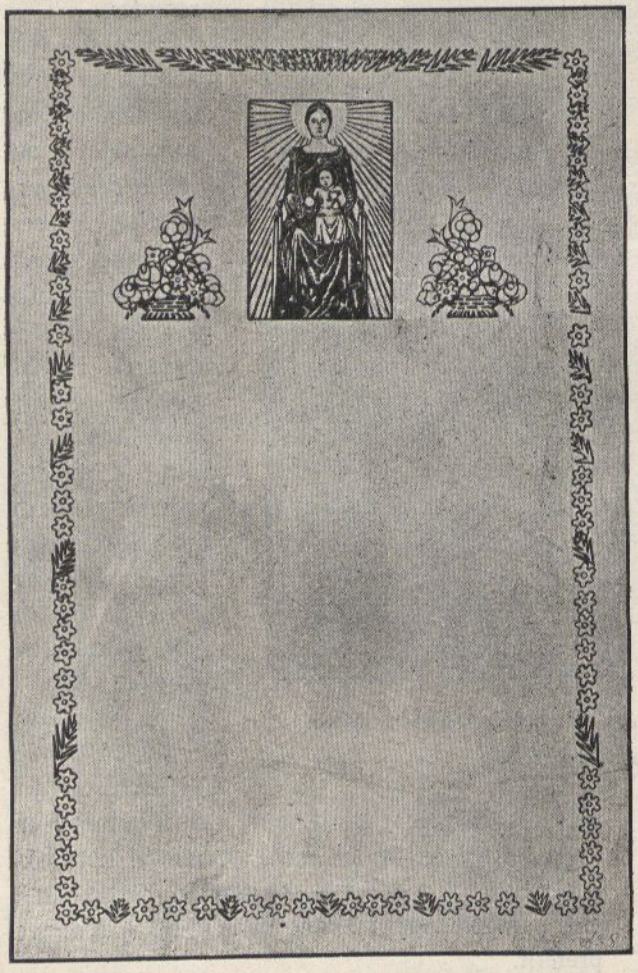

Concurs per als Goigs del Centre de Ntra. Sra. de la Mercè. Premi a la millor orle (J. Rafols) FOT. MAS

A Roma el séu primer amo fou el Firenzuola de Lombardía, com li deien: un argenter molt entès en obra de vaixelles i altres peces grosses. Benvenuto se li presentava a demanar feina duent per carta de presentació el model de la civella que a Florencia ja havía alertat el Gremi d'Argenters. El Firenzuola també se'n meravella, i tot mostrant-la a un jove florentí que treballava al séu obrador ja feia uns quants anys, el repta així: «Aquest és d'aquells florentins entesos i tu d'aquells altres que no s'hi entenen». Això fa adonar Benvenuto que aquell jove no és altre que un amb el qual a Florencia havíen anat a dibuixar plegats fent-se molt amics, i va per entaular-li conversa; però el jove, picat de l'abordada de mestre Firenzuola, que tant mateix era bon xic aspre, diu que no el coneix ni sab qui és; mode de fer l'orni tradicional de la pleblea enveja, del qual ens guardi Déu. Benvenuto, després de fer memoria al jove de l'antic companyonatge, hi afegeix: «No tinc cura del téu testimoni prop de l'amo, que's coneix que és un home de bé, perquè confío que sense necessitat del téu ajud les meves mans es bastaràn a dir qui soc». Això és enraonar. ¡Feliç el fadrí que pot presentar-se a demanar feina amb una civella com aquella al buit de la mà i una convicció com aquesta dins séu per tota carta de recomanació!

Mestre Firenzuola es posa de la seva banda, i el primer encàrrec que li fa és un treball formosíssim de plata, de part d'un Cardenal, per aguantar el saler a taula, retraient l'arqueta de pòrfir que hi havía davant la porta de la Rotonda. I Benvenuto, que altrament mentre es mou per Roma aprofita tota avinentesa d'estudiar les antiguitats, no solsament fa una copia mestra sinó que enriqueix l'obra amb nous detalls del séu propi invent; tant, que l'amo va en-

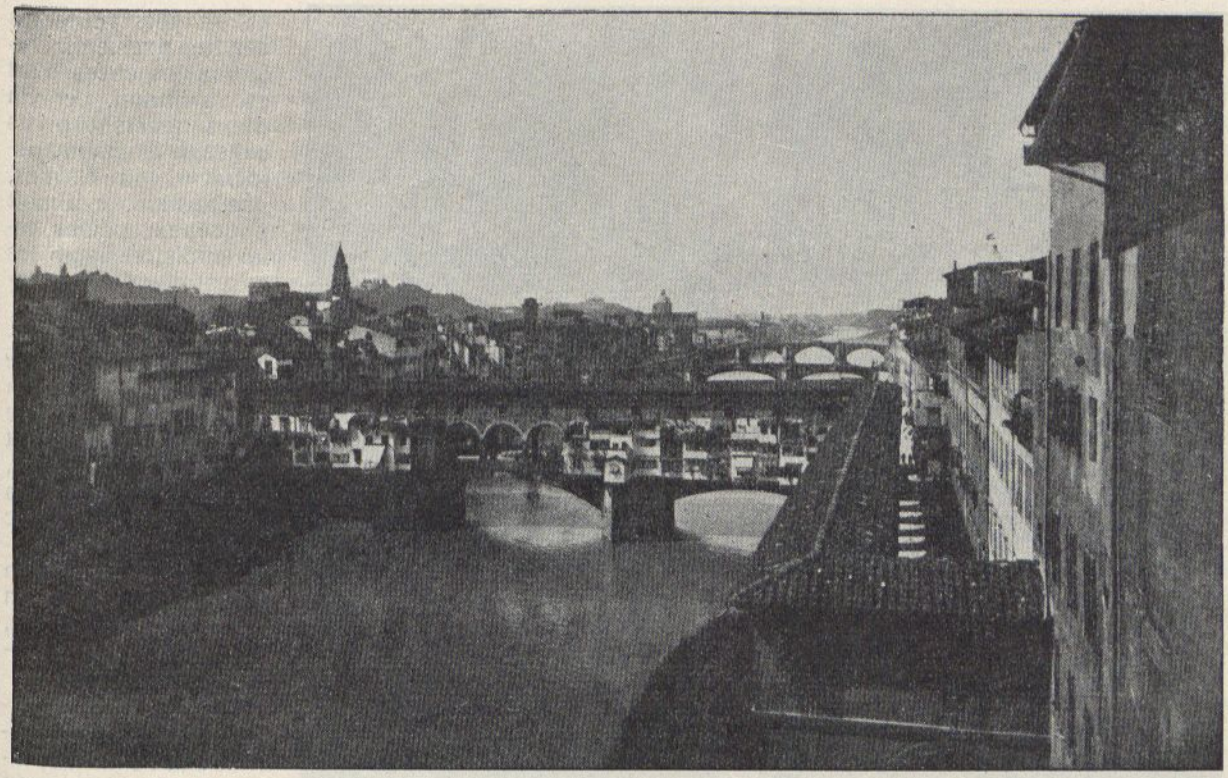

El Pont Vell damunt l'Arno, a Florencia, on hi ha les botigues dels argenters i el monument a Cellini

senyant-la d'obrador en obrador, joiós de que hagi sortit del séu un treball d'argenteria semblant.

Però al fadrí Benvenuto, al cap d'unes quantes obres més, li entra frisança de mudar d'amo, més, que diu que un altre argenter el volía pel séu obrador. I vé que tots dos, el fadrí i l'amo sobrevingut, van a parar a una encarada amb el Firenzuola.

Narra el Cellini:

. . . . . .

«... Vàreig dir-li que havía nascut lliure i tal volía viure, i que si jo no li havía de retreure res an ell, ell a mi encara menys, que em quedava a deure uns quants escuts; que com a treballador lliure, no fent tort a ningú, volía anar on me plagués. El méu amo nou també tregué raons semblants dient que ell no m'havía pas sostret i que'l complauría que'm quedés a treballar amb el Firenzuola.»

. . . . . .

A seguit, Benvenuto es referma en els séus principis; el Firenzuola el provoca; ell li torna retreure els diners que li deu; el Firenzuola en fa befa i ell s'hi torna:

. . . . . .

«... al que jo fiu resposta que, aixi com sabía manejar les ferramentes per les obres que ja tenía vistes, no faría pas menys bona feina amb l'espasa a la mà per recobrament de les meves fadigues.»

. . . . . .

Però el Firenzuola, que diu si encara manejava millor l'espasa que les eines del séu ofici, vol aguantar el séu punt, i el fadrí, temerari de mena i amb la raó de companya, vol mantenir el séu, fins que intervé un cert veterà dels argenters que el Firenzuola havía après d'ell, i ho acaba segons dret fent donar la paga deguda a Benvenuto.

Des d'aleshores el fadrí treballa a casa el nou mestre fins que, a precs del pare que no li callava temps ha de tornar a Florencia, i al qual l'excellent fadrí havía anat enviant diners, el complau quan feia dos anys que Roma el tenía; i Florencia reb de retorn de la seva quarta fugida el fill pròdig aviciat, sent els séus anys 21.

JOSEP LLEONART

La llotja de la Plaça de la Senyoria de Florencia, amb el Perseu de Benvenuto Cellini

LA COL·LECCIÓ PAR

L'alta societat barcelonina comença a donar-nos aquells espectacles de gentilesa que tant distingiren als senyors veritables del Renaixement. L'amor a les coses d'art es va filtrant, per via d'uns quants esperits cultes de la nostra aristocracia, entre els més, que fins ara, fent molt poques excepcions, estaven distrets amb les coses del *sport* principalment.

D'entre aquestes famílies distingides de Barcelona que donen culte a les coses de l'art, avui ens és grat parlar dels senyors Par, els quals han reunit a la seva casa un aplec de meravelles d'art antic, disposades amb un gust exquisit, no com les peces d'un museu, sinó com a mobles dintre una habitació.

Una visita a la col·lecció Par, és en veritat una de les més interessants que puguin fer-se, i això no sols pel valor dels objectes reunits, sinó perquè allà s'observa un cas poc usual: la part importantíssima que en la formació de les col·leccions ha pres la senyora Par.

L'amor a les antiguitats, exceptuant alguns noms de il·lustres dames, era per les senyores barcelonines com una manía del marit, que costava diners i el resultat de la qual era l'omplir la casa de coses polsoses. En aquesta casa, com en algunes altres poques, veiem com la senyora, no solament coopera als gustos del marit, sinó que hi aporta les seves savies iniciatives, filles d'un gust exquisit i d'una cultura artística digne de tot elogi.

Dificultosa sería la nostra tasca si haguéssim d'inventariar aquí els objectes, mobles, ceràmiques, llanties, teles, reunits en aquella senyorial man-

sió. Com a mostra hem reproduït aquí algunes de les peces principals, al davant de les quals va aquesta magnífica caixa espanyola policromada, obra preciosa del segle XV, conservada en estat admirable. Al costat d'aquesta caixa, en ordre de mèrit, hi figura el teixit flamenc que reproduim, bella mostra de les escasses tapiceríes que avui sols és possible adquirir a costa de grans cabals; i al costat del tapiç cal posar-hi sens dupte el preciosíssim tríptic amb marc de talla, obra de l'art flamenc del segle XV, que mostra, sobretot en el plafó central, la mà d'un ver artista. Mes, apart l'interés que puguin tenir aquestes peces soltes i altres, com són els magnífics exemplars de ceràmica mudèjar, cal esmentar l'art exquisit dels conjunts, la disposició de tots aquests objectes dintre la casa; conjunts reunits no sense grans esforços, que són encara més estimables perquè revelen que aquest sentiment d'amor a les coses d'art és alguna cosa més que un pur snobisme.

D'entre els conjunts són notables el *hall* i la saleta de confiança que fa d'avantsala a la sala gran de la casa. Es aquesta saleta decorada amb teles pintades al tremp, de l'escola del Viguetà. Aquestes teles tenen encara l'encís d'haver pertenescut a una de les cases de la familia Par, i ara la gent jove les ha rehabilitades, no sense grans dificultats.

L'estat d'aquestes belles i escaients pintures, plenes d'aquell sabor barceloní de les darreríes del segle XVIII, ha obligat a una seriosa i conscient restauració que els senyor Par han encomanat al nostre company en Xavier Nogués, qui ha fet una feina perfecta, que ens dóna a conèixer que el nostre aiguafortista és també un escrupulós restaurador i un reconstructor admirable, ja que en aquesta sala ha calgut resoldre el problema de fer avenir les teles amb les mides de l'habitació, i això ha obligat a nous trossos d'ornamentació en grisalla que escauen admirablement al bell conjunt.

Al costat d'aquesta saleta es troba la sala gran de la casa, reproducció fidelíssima d'una de les sales del Trianón, i en ella hi ha la porta d'ingrés a la sala oriental on la senyora Par ha reunit una bella col·lecció de puntes d'Espanya, filades amb or i plata, que orlen els coixins. I els mateixos coixins constitueixen una bellíssima col·lecció de teixits.

Del magnífic menjador, del vestíbol, del dormitori i d'algunes altres sales començades, pacientment completades, podríem parlar encara si l'espai no ens manqués; però, mancats d'ell, posarem punt aquí a aquesta simple descripció de la col·lecció Par, una de les més interessants de Barcelona dintre les que, en lloc de constituir museu, tendeixen a restituir l'habitació i a usar les peces de la mateixa per les coses de la vida usual.

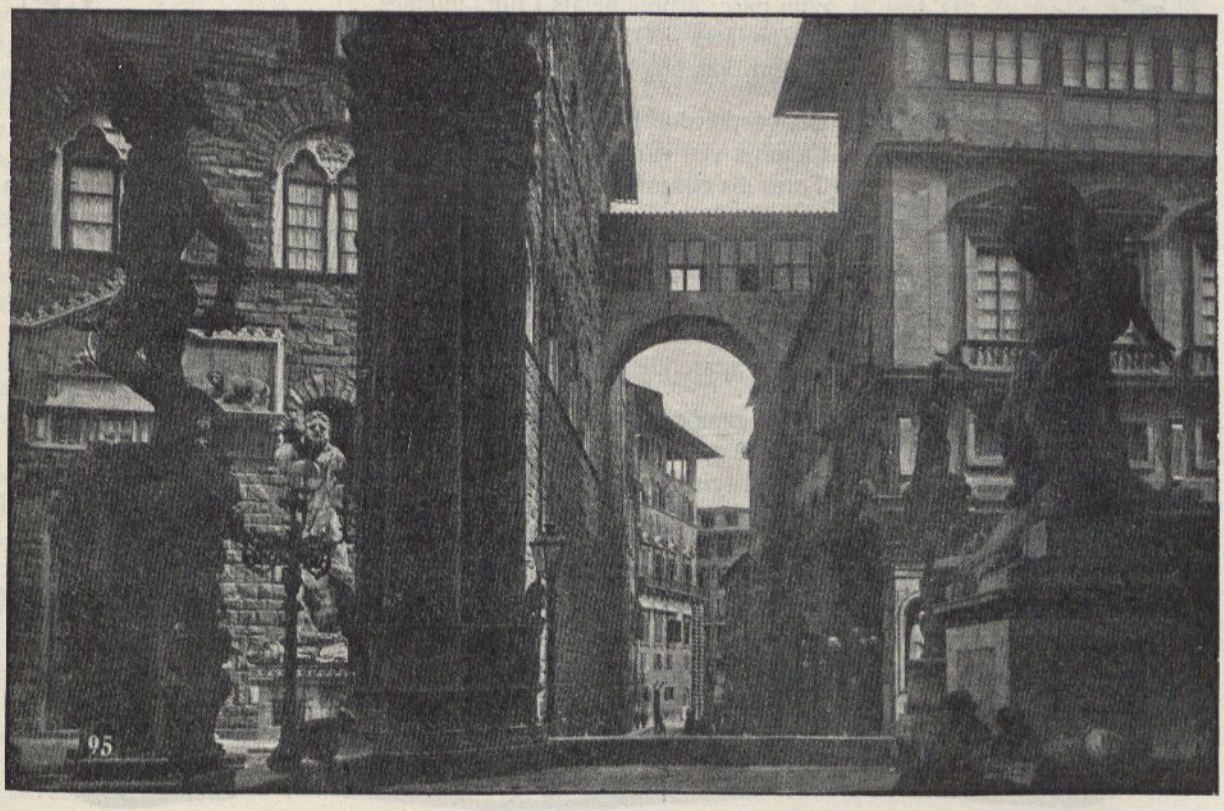

El Perseu de Benvenuto Cellini a la llotja de la Senyoria

* * *

Te'n recordes? Jo si, divinament.
Fou pel Gener, en una tarda clara;
vas anâ a mon encontre somrient
i alçant-te el vel...ai, roses de ta cara!

Totduna fores, mia, al méu costat.
Vaig parlar-te, com un al·lucinat,
d'una serra que va tornant-se blava;
d'un atmetller en el paisatge gris,
d'un atmetller tot blanc que s'apagava
melancolicament, com un somrís.

Espiàrem per sobre la paret
d'un parc: arbres pelats i flors mustíes...
Mormolares — O, com es veu el fret! —
i, rient, vas fingir que t'estremíes.

Capvespre dolç! Passaren dugues dònes
i a mitja veu van dir — Que joves són! —
Totes les coses ens semblaren bones
i aquella hora la millor del món.

Vora mar, la ciutat com una gran
tremoladiça de clarors petites.
Si miràvem les sendes del voltant
totes s'apareixíen infinites.

Férem camí sens ansia ni record;
el primê estel brillava damunt nostre.
Una trenyina va fregâ el téu rostre,
i en aquell punt ens deturà l'Amor.

CARLES SOLDEVILA

Tríptic de la Col·lecció Par FOT. MAS

ANTIGUITATS

UNA TANAGRETA ESPANYOLA. — Reproduim avui en fotografía la bellíssima tanagreta espanyola, policromada, que pertany a una col·lecció barcelonina. Es tracta d'un bell exemplar d'imatgería popular, caricaturitzant les modes del séu temps.

L'art exquisit i ingenu d'aquestes figures la fa germana, tot i la llunyanía d'edat, d'aquelles antigües tanagres que honraven les vitrines dels museus, unint a la seva senzilla i vivíssima gracia la curiositat d'ésser un gran exemplar d'aquesta imatgería popular en terra cuita, que fou tant crudel a l'Espanya dels segles XVIII i primeríes del XIX, època en la qual florí la sàtira aguda del gran Goya.

A un camp del Pla de Boades, terme de Manresa, s'ha trobat una àmfora, la qual ha estat presentada al Museu municipal d'aquella ciutat al fi de classificar-la.

L'àmfora tè un set pams d'alçada. El séu propietari, que és l'intel·ligent jove de Manresa en Joan Simó, escultor-tallista i molt aficionat a l'arqueologia, diu que en aquell terme es troben restes que semblen de l'época romana. També l'àmfora sembla de construcció romana.

EL MERCAT DE BARCELONA. — El mercat d'antiguitats de Barcelona, tot i les actuals circumstancies, dóna mostres d'una vitalitat admirable, i més admirable si pensem que l'estacionament dels mercats estrangers ha suprimit de cop i volta la causa d'una gran part de la vida del nostre.

Tot i la manca dels corredors estrangers, cada dia veiem com són nombroses les contractacions que's fan, i com ingressen en els tresors dels nostres col·leccionistes i als despatxos dels nostres antiquaris peces de valor inestimable. Sens dubte podem dir que, si és veritat que la guerra ha ocasionat grans perjudicis, no és menys veritat que l'amor i l'interès per les coses d'art antic augmenta cada dia més, essent ja impossible reunir els noms de tots els col·leccionistes que abans no passaven d'uns pocs.

Es d'esperar que quan a aquesta progressió s'hi ajunti la normalització dels mercats estrangers, Barcelona devindrá un centre molt important, digne d'ésser senyalat a l'Europa.

UNA TELA DE MURILLO A LA COL·LECCIÓ ZARAGOZA. — Ens és grat avui reproduir en les nostres columnes la tela de la Verge del Roser, de Murillo, salvada miraculosamente de l'incendi que destruí el teatre de la Comedia de Madrid. Aquesta tela, de l'antiga col·lecció Navas ha ingressat ara a la col·lecció de D. Eduard Zaragoza, junt amb altres belles pintures de Goya, Velazquez, Sanchez Coello i altres que més endavant donarem a conèixer.

UN COMPRADOR. — S'anuncia el viatge d'un comprador d'antiguitats alemany, resident a Madrid, després de fer un llarg viatge per totes les regions d'Espanya.

LA CATEDRAL DE LA SEU D'URGELL. — Se'ns diu que s'està en vies de portar a la realitat un projecte de restauració de la Catedral romànica de la Seu de Urgell.

DOS GRECOS A MARICEL. — En Miquel Utrillo acaba d'adquirir dugues teles importantíssimes det Greco, representant l'una Sant Francesc, i l'altra l'A-

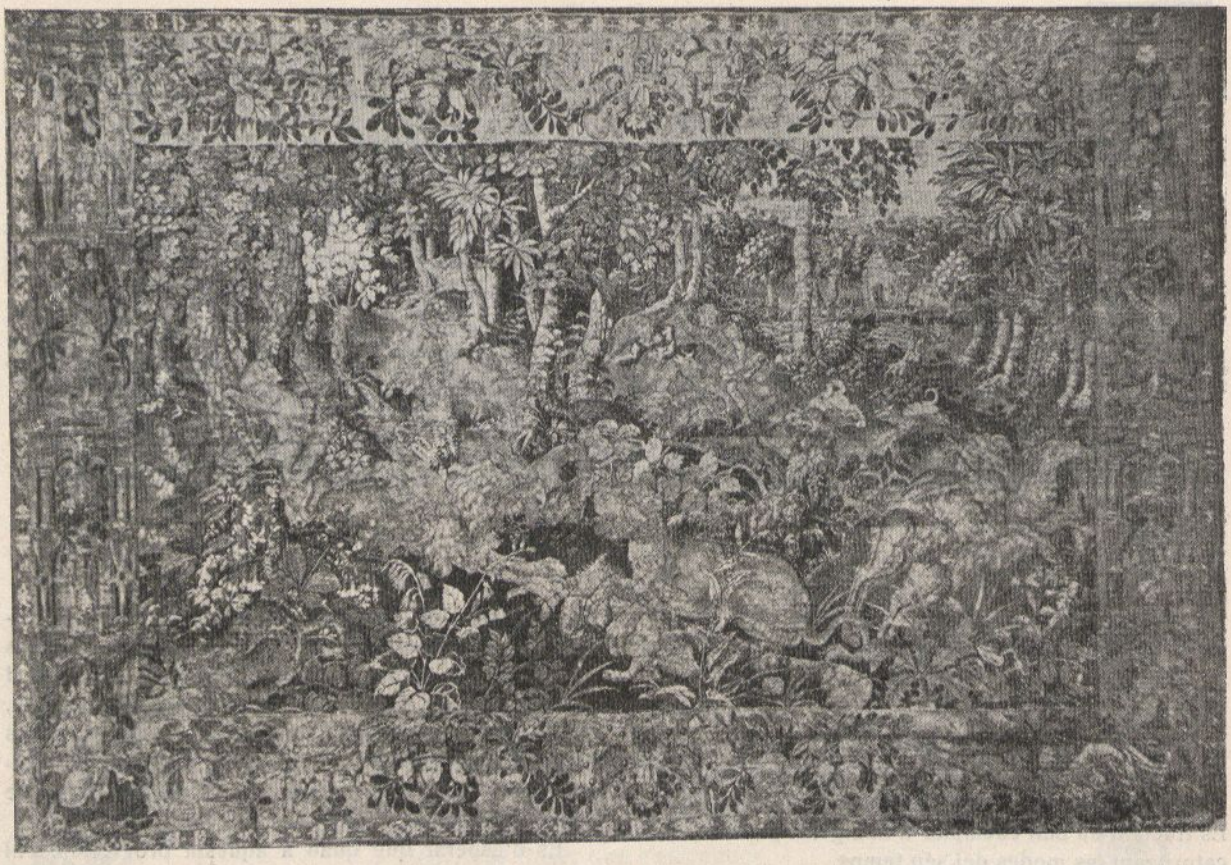

Tapicería flamenca del segle XVII Col·lecció Par FOT. MAS

nunciació. Aquesta darrera tela havia pertenescut a la col·lecció Zuloaga,

Esperant reproduir aquestes pintures no donem més detalls sobre aquesta importantíssima adquisició.

UN GOYA A L'EXPOSICIÓ DE CALIFORNIA. — Reproduim avui en la nostra portadella un retrat pintat per Goya. Es el que's troba exposat a la secció de Belles Arts de l'Exposició de San Francisco de California, i és considerat com una de les més notables obres que han figurat a la dita Exposició, on han concorregut nombrosos col·leccionistes americans.

Com es pot veure per la reproducció, l'obra és una de les més notables teles que ha produit el pinzell del cèlebre pintor espanyol.

VENDA DE QUADRES. — La venda de teles antigues instal·lada actualment a Cân Reig, feta pel procediment de major oferta, ha estat molt animada, havent-se fet nombroses proposicions de compra,

UN TAPIÇ DE LA COL·LECCIÓ JUNYENT. — El conegut col·leccionista D. Oleguer Junyent acaba d'adquirir una peça importantíssima consistent en un frontal d'altar, obra de tapicería del segle XV representant l'Adoració dels Reis.

Es aquesta una obra culminant que bé mereixería ingressar a les col·leccions del Museu.

LA COL·LECCIÓ ABADAL. — El conegut col·leccionista D. Ignaci Abadal ha adquirit un magnífic moble normande, istil Renaixement, destinat a la decoració del séu menjador, per al qual l'antiquari i ebanista don Gaspar Homar està construint algunes altres peces d'igual istil.

NOVES GALERÍES. — S'està procedint a la installació definitiva de les galeries d'art antic i modern i manufactures del país que s'han establert al casal de la nostra redacció—Granvia, 613—les quals compten amb peces de gran valor.

La inauguració serà molt aviat

NOTICIES

S'ha obert, dins del Pabelló dels Camps Elisis de París, l'Exposició de joguines inèdites fabricades pels soldats convalescents de la guerra.

L'ha organitzada la Unió de les Arts.

***

UNA FUTURA MANUFACTURA CATALANA DE TAPIÇOS. — Ha acabat la pensió prorrogada que li fou concedida per la Diputació de Barcelona, el jove artista en Tomàs Aymat, qui, després d'apendre l'ofici de la tapicería als Gobelins, per motius de la guerra hagué de completar els séus estudis en la manufactura reial de Madrid.

L'Aymat ha portat com a mostra del séus estudis, un fragment d'un tapiç per ell projectat, bellament teixit, amb una gens usual perfecció. Com que en una de les nostres pròximes edicions publicarem aquesta obra, ens limitem avui a donar compte al lector dels ràpids avenços que en dos anys ha realitzat aquest pensionat que avui és ja un artifex hàbil per a empendre qualsevol treball.

Además, l'Aymat ha conreat el teixit de les alfombres a mà, portant-ne el fragment d'una molt interessant.

Pot estar satisfeta la Diputació Provincial del resultat d'aquesta pensió, que li ha proporcionat un artista ben preparat per a portar a cap la bella empresa d'una manufactura nacional, i fóra bella cosa poder-la instituir a la nostra Casa de Caritat.

Felicitem a la Diputació Provincial i a en Tomàs Aymat per la seva obra.

***

LA IMPREMTA OLIVA. La impremta Oliva de Vilanova, amb motiu del séu trasllat a Barcelona, ha publicat un recordatori on se reprodueixen il·lustracions d'algunes de les obres més importants que han sortit de les seves premses. Va amb el recordatori un estudi d'en J. Vinardell sobre la renaixença de l'art del llibre, on es fa l'elogi merescudissim a la memoria de don Joan Oliva, fundador de la casa. L'estampació d'aquest Keepsake és excel·lent.

***

EXPOSICIÓ BADRINAS A TARRASSA. — Amb motiu de la festa major s'ha celebrat a Tarrassa, organitzada pel Gremi d'Artistes, una interessant exhibició de les obres de l'artista tarrassenc don J. Badrinas, qne

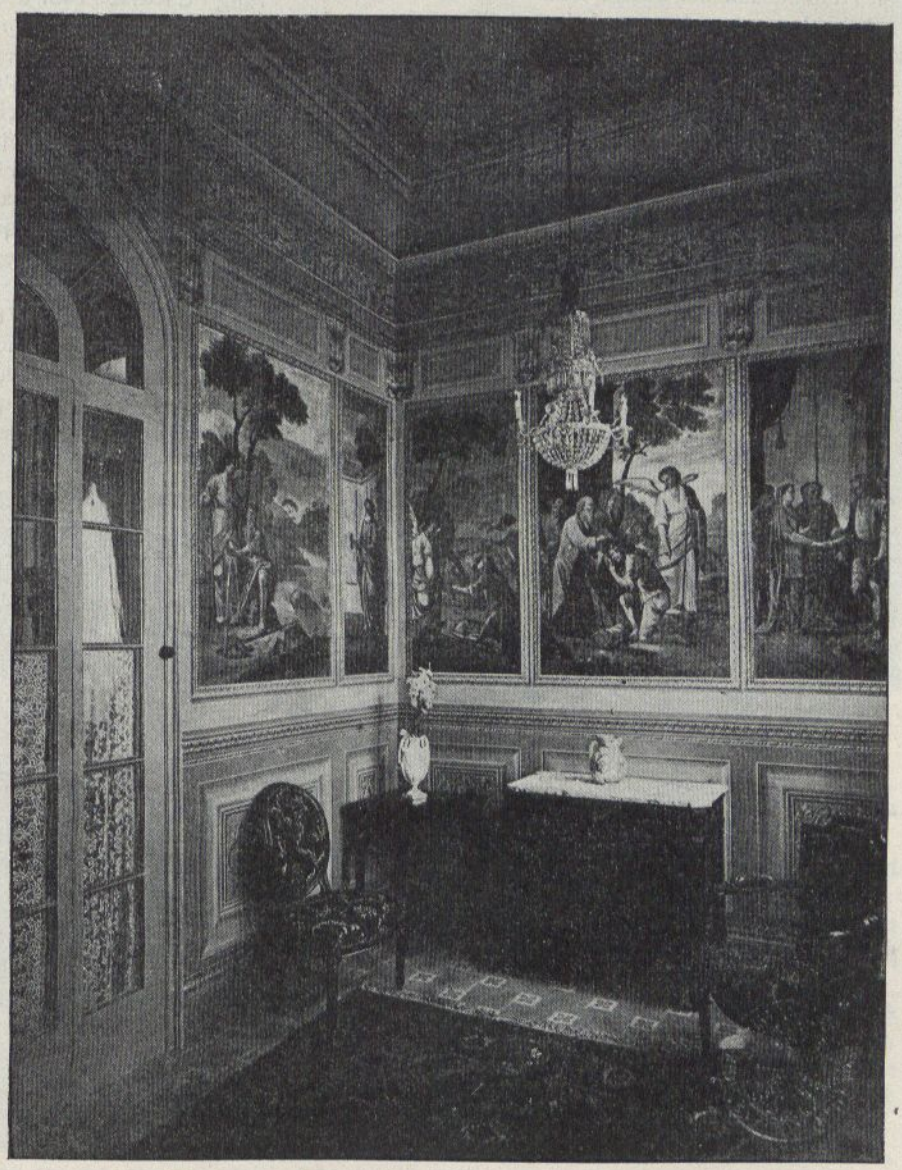

Una saleta d'època (segle XVIII) a casa els Senyors Par FOT. MAS

ha acabat els séus estudis a l'escola d'art de Dresden.

D'aquesta manifestació ens en ocuparem amb l'atenció que mereix en el nostre número pròxim.

L'exibició ha tingut lloc a la Sala d'en Pere Sabater, de Tarrasa.

***

EXPOSICIÓ D'ART A SABADELL. — Avencen ràpidament els treballs de l'Esposició d'Art Nou Català, que organitza un grupu d'artistes i escriptors de la veïna ciutat de Sabadell, la qual promet revestir veritable importancia.

Han sigut convidats a pendre-hi part els pintors de més anomenada del nostre modern moviment, com ja saben els nostres lectors, i durant l'Exposició es celebraràn conferencies a càrrec dels senyors Eugeni d'Ors, Feliu Elías, Joaquim Folch i Torres, Torres-García, Martí Casanovas, Josep Aragay i altres.

L'Exposició s'inaugurarà el dia 1 d'Agost i estarà oberta fins el 15 del mateix mes.

Per anunciar aquesta manifestació està actualment dibuixant un cartell l'eminent pintor i dibuixant en Feliu Elías (Apa).

***

LA REFORMA DE L'ENSENYANÇA DEL DIBUIX. — Amb una lamentable indiferencia per part del públic que més interessat hauría d'estar-hi, la Diputació de Barcelona, i en sa delegació el Consell d'Investigació Pedagògica, està realitzant una esforçada campanya per la reforma dels mètodes d'ensenyança a les nostres escoles d'art i d'arts i oficis. La primera embranzida ha consistit en fer desaparèixer les làmines que limitaven la labor de l'estudiant al trist mecanisme d'una copia i en substituir els models polsos i arnats per formes vives damunt les quals es desenrotlli la directa observació de l'escolar.

Contra d'aquesta saludable i meritissima empresa s'han aixecat les protestes d'alguns vells professors, engorronits en les seves maneres; mes no ha faltat gent jove que ha secundat l'acció del Consell posant-se en tot dins la via de les seves orientacions.

Avui és al front d'aquesta reforma, iniciada per en Puig i Cadafach com a tècnic del Consell, en Francesc Galí, que és un veritable pedagog i té una autoritat ben fundada en els exercicis de la seva escola d'art i en els resultats que d'ella comencen ja a tocar.

Ara el Consell ha cridat totes les escoles a exposar els treballs llurs, al fi d'observar quins són els resultats. A aquesta crida hi han respost totes, fent excepció, segons se diu, de la de Llotja i la d'Arquitectura, i això ens fa suposar que els séus treballs són considerats pels propis professors com una demostració poc acreditativa.

Aquesta actitut de l'Escola de Llotja (que no va tenir inconvenient en acudir a l'Exposició de les Escoles convocada pel Ministeri) ens fa pensar que, si tal vegada estava segura de quedar bé, al costat de les tristes escoles de les viletes provincianes, no està segura de fer un paper lluït actualment.

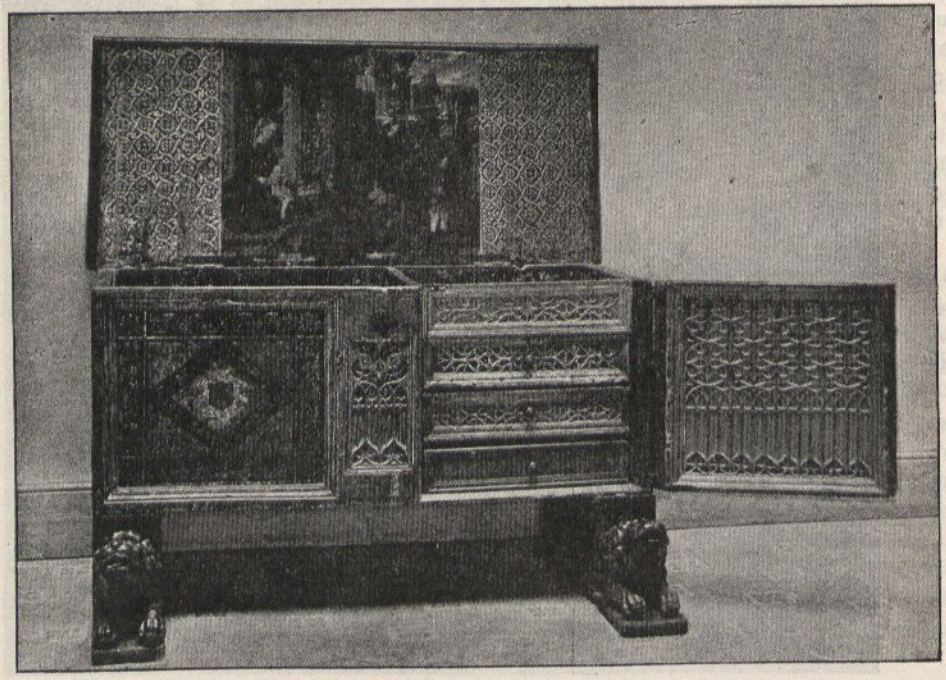

Caixa gòtica policromada de la Col·lecció Par — FOT. MAS

***

EL CONGRÉS LITÚRGIC DE MONTSERRAT. — S'ha celebrat solemnement, constituint un èxit, el Congrés Lutúrgic de Montserrat. Hi han acudit les més senyalades autoritats en la materia, llegint-se treballs molt interessants, alguns dels quals toquen directament les coses de l'art per estar tant estretament lligades la cerimonia amb l'arquitectura i altres objectes de decoració i amoblament del temple.

Bona cosa fóra que aquesta via d'estudi la seguís una campanya per natejar el temple

de totes les cursileries que la pietat moderna hi ha anat acumulant.

***

L'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS.— S'ha publicat el projecte d'una Escola Superior dels Bells Oficis, destinada a la formació de directors tècnics i artístics dels obradors de les nostres indústries d'art.

El projecte fou redactat per una ponencia cridada pel Consell d'Investigació Pedagògica.

La trascendencia d'aquesta Escola, on funcionaràn les branques de Jardineria, Ceràmica, Fusteria, Metal·listeria, Escultura arquitectònica i Texits i estampats, ens obligarà a parlar amb més extensió d'aquest projecte, que mereix tots els nostres elogis.

***

S'ha publicat el reglament de l'Academia de Belles Arts de Càdiz per l'Exposició que's celebrarà des del dia 7 d'Agost al 5 de Septembre d'enguany.

Seràn admeses totes les obres que's presentin i estiguin compreses a les següents seccions en que's divideix l'Exposició.

La Verge del Roser, de Murillo, que forma part de la Col·lecció Zaragoza procedent del Teatre de la Comedia de Madrid i salvada per miracle del foc que va destruir aquell coliseu

FOT. SERRA

Secció de Belles Arts. — Pintura en sos diversos genres i classes. — Escultura i gravat en buit. — Projecte d'Arquitectura, — Dibuix, gravat, caricatura, model i escenografia.

Secció d'Industries Artístiques. — Metal listeria en tots els séus conceptes i esmalts. — Ceràmica, vidres pintats, mosaics, incrustacions i talla daurada. — Fotografía artística, fototipia, fotogravat i tricromía. — Tapicería, estampats, brodats i blondes.

Una comissió executiva nomenada per l'Academia intervindrà en l'admissió i instal·lació de les obres que's presentin, tenint facultats per rebutjar aquelles que no consideri admissibles.

No s'admetràn copies fetes pel mateix procediment que l'original.

Amb el propòsit d'honrar degudament els artistes i artífices de reconegut mèrit, l'Academia es reserva el dret d'invitar-los especialment.

Les obres dels artistes invitats tindràn abonades les despeses de transport al ser enviades a l'Exposició, així com les de desembalatge a l'arribada, reembalatge a la sortida, com igualment els de reexpedició al lloc d'origen.

De les obres exposades a la Secció de Belles Arts, l'Academia procurarà adquirir-ne amb destí als séus Museus.

***

La deria. I la nova ens ve d'allà dalt, de la guerra. Es a les planes del Woevre. Una secció de soldats surt de les triuxeres manada pel pintor, avui lloctinent, Andreu Ballet. Marxen a l'avençada. Les ametralladores alemanyes fan foc. Retrocedeixen els francesos vers el séu cau. I, un cop dintre el cau, s'adonen que hi són tots menys l'Andreu Ballet. Un soldat surt de la trinxera a buscar-lo, sota una pluja de bales. Prop de la linia de foc alemanya, estirat damunt l'herba, se'l troba dibuixant un cul-de-llantia tot examinant una tija de gramini.

***

Terra cuita policromada. Escultura caricaturesca popular, ridiculitzant les modes espanyoles de l'època. Segle XVIII. Col·lecció Particular

El pintor Elíseu Meifrèn marxa cap a San Francisco de California, emportant-se'n una bona mostra dels séus quadres.

***

Els palaus i convents de Florencia han estat habilitats per hospitals dels ferits a la guerra. Una nova pedra a la historia florentina.

***

S'ha clausurat a Madrid l'Exposició Nacional de Belles Arts.

***

S'ha obert a Tarrassa l'exposició de pintures del senyor Bedrires, qui ha cursat a Dresde els séus estudis d'art durant cinc anys.

***

Al Faianç Català s'ha fet una exposició de dibuixos de Tito Saubidet.

***

Un grup de joves de Sabadell, amics de l'art, ha organitzat per la festa major de la dita ciutat una exposició d'art nou català, a la qual han estat convidats els pintors Sunyer, Aragay, Galí, Nogués, Umbert, Colom, Canals, Torres García, Apa, Carlés, Pascual, Canyellas, Mercader, Gausacs, Carles i molts d'altres.

Paral·lelament a l'Exposició es celebraràn unes conferencies sobre temes d'art, que han estat encarregades a Eugeni d'Ors, Feliu Elias (Apa), Josep Aragay, Joaquim Folch i Torres, Martí Casanovas, J. Torres-García i altres.

L'Exposició, de la qual donarem més detalls un altre dia, estarà oberta del 1 al 15 d'agost, celebrant-se probablement al Centre Català de la veïna ciutat.

***

A casa En George Petit, de París, s'ha obert l'Exposició de «Villes et sites de Belgique». Quadres, aquarel·les i dibuixos de més de cinquanta artistes, entre ells en Victor Gilsoul i en Bataille; paisatges de Flandres, esglesies, beguinatges, pobles, canals, monuments, costums.

***

En Ferràn Giele, gravador de la Universitat de Lovaina, qui ara es troba a Anglatetra, ha fet a Londres una interessant exposició privada de magnifics aiguaforts. Es va trobar a la crema de Lovaina, i pogué pendre croquis de les ruïnes de la malaguanyada ciutat. Ens diu, qui les ha vistes, que des del punt d'obir artístic les obres d'en Giele són petites meravelles de tècnica i de llum, remarcant-se les vistes de les llotges universitaries i de l'esglesia de Sant Pere.

Imp. E. Gabañach, S. en C. — Diputació, 308 — Barcelona

J. MORAGAS

Compra, venda i exposició d'objectes d'art antic

Plaça de la Catedral, 2 bis
BARCELONA

EDIFICACIONS
Contratistes Generals: **Casas i Bardés**
Diputació, núms. 119 i 121 - Telèfon 3405
BARCELONA

Per anuncis en aquesta revista, a l'Administració, Granvia, núm. 613 :: Barcelona ::

MARCS I GRAVATS

LA PINACOTECA

CORTS CATALANES, 644
BARCELONA

VELL i NOU
REVISTA D'ART

PREU DE SUBSCRIPCIÓ:
1'50 PTES.
TRIMESTRE

L. HOSPIED I Cº
GOLFE JUAN A. M.
ESMALTS, COBERTES
ORS I BARNIÇOS *

A. LLUCH i J. OLIVA
Obrador de daurats i decoració antiga i moderna. Restauració d'antigualtats
MALLORCA, 286, BAIXOS
BARCELONA

SANTIAGO SEGURA, S. C.
GRANVÍA, 615 ✠ BARCELONA
TELÈFON 1884

LA FVTVRA EXPOSICIÓ DE BARCELONA

VELL I NOU

REVISTA D'ART

20 cts.

GRAVATS

BAGUÑÀ I CORNET

Mallorca, 192 - BARCELONA - Telèfon 7452

CONFITERIA PASTELERIA

TELEFONO Nº 958

LA AZUCARERIA

ROMEU SenC

RAMBLA DE LAS FLORES Nº 30

BARCELONA

OBJETOS PARA REGALOS

SECCION D PASTELERIA VIENESA

::LUNCHS:BODAS::

PAN DE LUJO

BUFFET PARA SOIRÉES Y RECEPCIONES

J.Dalmau

ANTIGUITATS

MOBLES CUADROS

PORTAFERRIGA 18

MAS

FOTOGRAFÍA D'ART

Rosselló, 277 - Barcelona

ADOPTADA PER A

FÁBRIQUES

TRAMVÍES

I LLUM PÚBLICA

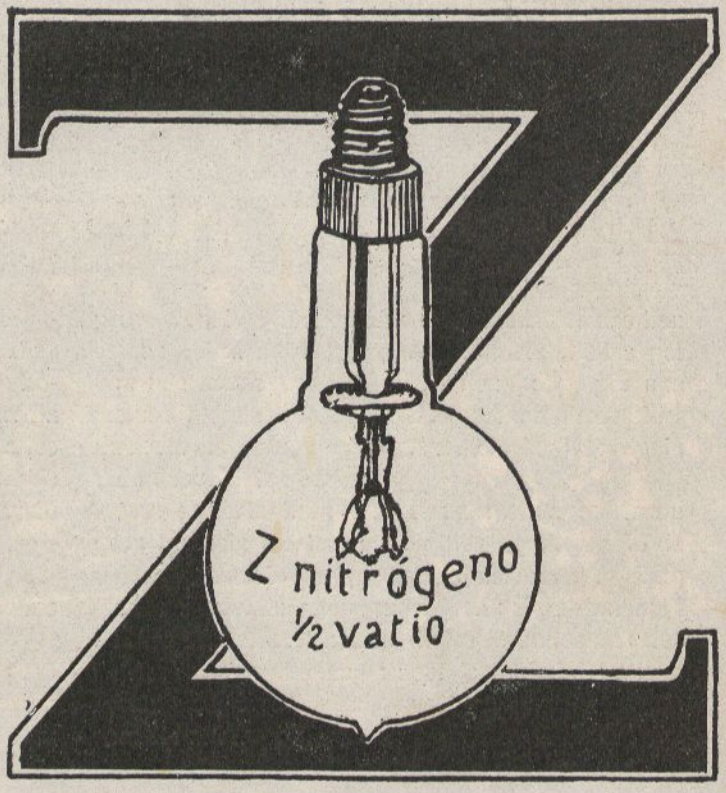

FÁBRICA

Corts, 397 - Barcelona

VELL I NOU

REVISTA QUINZENAL D'ART

BARCELONA
15 JULIOL 1915

Redacció i Administració:
Corts Catalanes, núm. 613

20 CÈNTIMS
NÚMERO EXTRAORDINARI

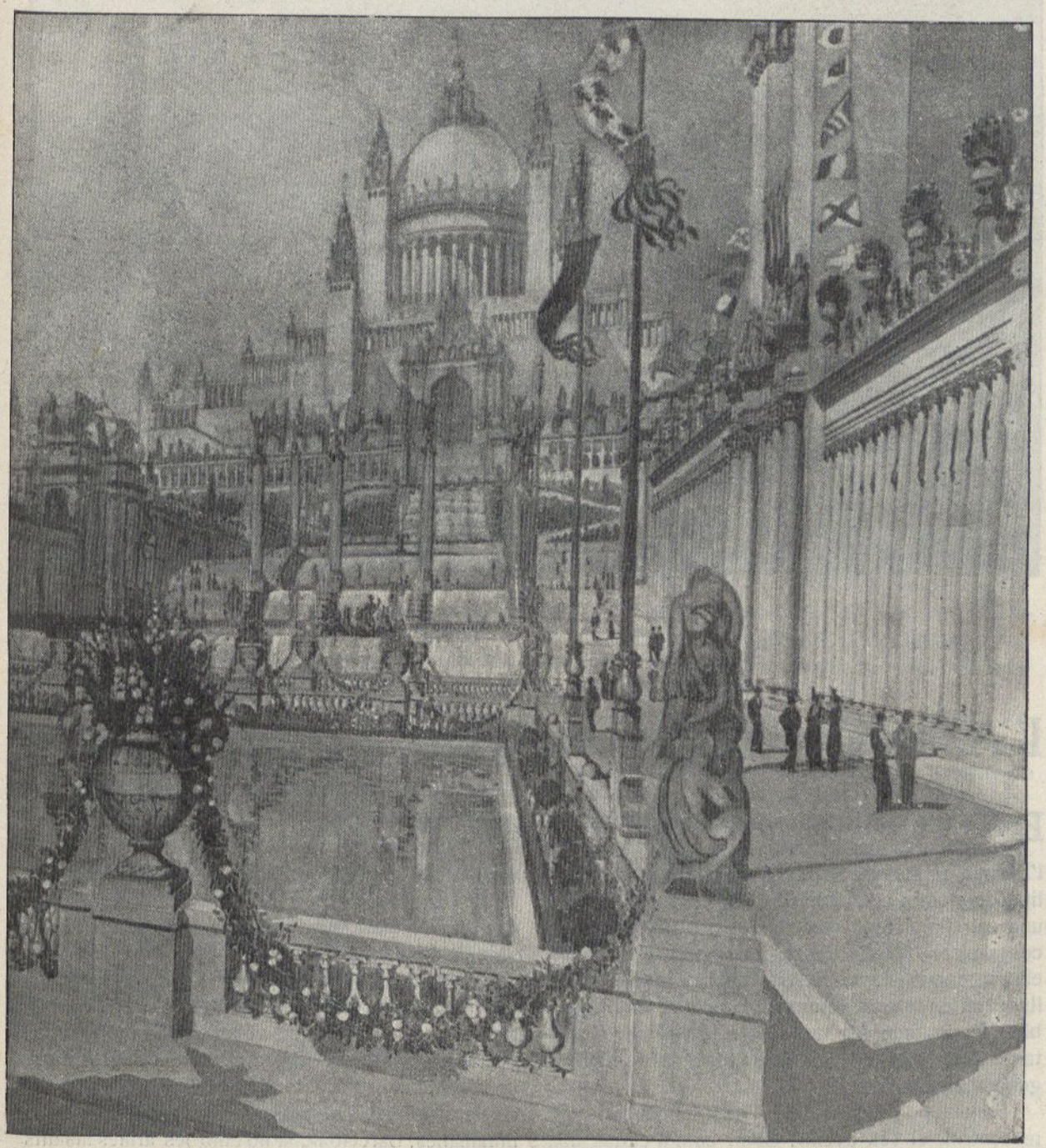

Projecte del nucli central d'edificis de l'Exposició

FOT. MAS

Vista de la ciutat des de Montjuic FOT. MAS

LA BARCELONA QUE'S COMENÇA

BARCELONA, cap i casal de Catalunya, feta d'engrunes i energíes de Catalunya, s'alça avui, dins l'Europa en guerra, amb una esgarrifança de vitalitat. La nostra ciutadanía ha lligat el séu carro a una estrella, i avui comencem la cursa cap a les coses altes. Ara és l'hora que van a realitzar-se els programes de la nostra idealitat, que la visió llunyana de la urbs futura va a pendre còs tangible, i l'hora que les mans dels homes van a pastar, a donar còs, a fer plàstic l'ideal de les nostres generacions noves.

Som un poble que camina i obre lentament, però tenaçment, el séu avenir. Som, com a ciutat, una energía social que ha atravessat les més dures proves en la historia. Les circumstancies ens han estat tothora adverses, però triomfem d'elles per una misteriosa vitalitat que'ns empeny, per una mena d'inercia d'immortalitat que'ns fa més durs que tots els mals, que'ns manté els instints de la vida desvetllats i actius.

En aquesta hora que el món va a sofrir un gran trasbalç i estem en vigilies de l'aparició de valors nous i joves que vénen darrera d'aquesta guerra renovadora, engendradora del patriotisme i de l'heroïsme, destructora de les fórmules amorfes i grises d'organitzacions socials i administratives inhumanes, Barcelona, si no amb les armes als dits com els altres pobles, es prepara a oferir la seva

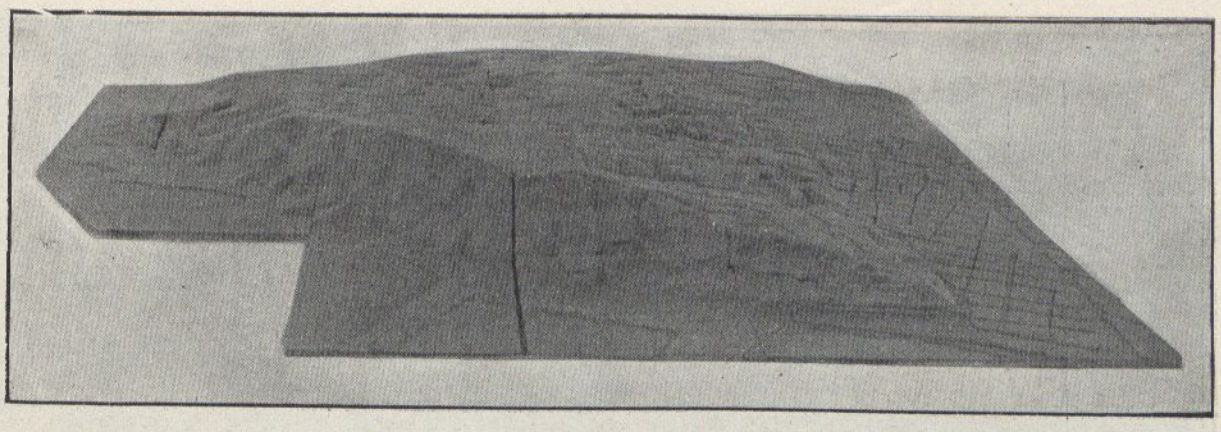

Maqueta de la muntanya en curs d'execució FOT. MAS

inèdita joventut ciutadana per posar-la en aquesta nova gamma de valors d'humanitat en formació. S'acosten temps més forts que els que hem passat. La simplificació, la claredat, l'abolició de prejudicis en la vida va a ésser un fet. Una nova fórmula d'humanitat que la guerra ha preparat per a les grans coses, per a les empreses més dures, vindrà dintre poc a constituir el nostre veïnatge universal, i Barcelona, com pressentint l'hora daurada que s'acosta, l'hora renovellada, feta de la sang i de la destrucció d'avui, es disposa a arribar a temps i a ser, amb la seva Catalunya, una dins les imatges noves d'aquesta renovellada imatgería nacional de l'Europa futura.

Per tot això, l'hora d'avui és una hora trascendental. Cal que al costat de l'espiritualitat nacional, disposta a ingressar en la nova comunitat universal en formació, hi hagi la presencia tangible d'aquest esperit, fet amb pedres, tornat gloria d'art, forma visible, que sia com la plasmació arquitectònica d'això que viu més endins. Que els palaus i les columnes i les cúpules de les grans ciutats no són pas una pura caligrafía estètica, sinó la floració plena d'una força interior que, entre altres mil derivacions de vida, pren aquesta de la forma arquitectònica. Per això les nostres cúpules futures, aquestes cúpules que s'alçaràn damunt les roques de la muntanya de Montjuic, han d'ésser, més que un joc de linies sobre el cel, una projecció de l'esperit ciutadà dins l'espai.

I qui diu d'aquestes que s'alçaràn damunt la muntanya de Montjuic, vol dir d'aquelles que vindràn a ennoblir la ciutat. Perquè ara és l'hora de les grans reformes urbanes, que van a començar-se les obres d'higienització i d'embelliment. L'hora que van a esqueixar els vells nuclis ciutadans les linies de les vies de reforma, les quals trobaràn a son pas els vells monuments històrics i artístics que el seny i l'amor sapigueren respectar i fer lluir en mig de les construccions noves com a signes de la nostra antiga provinença.

I entre aquestes reformes, va a començar d'una manera especial i intensa la de la muntanya de Montjuic, aquest petit univers de la historia i de la vida social barcelonina. La muntanya de les negres llegendes i de les idíl·liques fontetes, dels hortets de la gent humil i de les tavernetes de berenars, dels cataus troglodites i de les amples visions marítimes. Femer dels detritus socials i verger alhora, Montjuic és una fisonomía particular que va a desaparèixer per a convertir-se en verger de Barcelona davant del séu mar que ara no veu.

Pensant amb tot això, la nostra modestíssima Revista VELL I NOU, jove encara, eixida de poc entre les veus de la premsa barcelonina, ha volgut avui solemnitzar aquest moment dedicant un número extraordinari a les obres de l'Exposició futura, reunint els plànols i projectes que s'han executat sota la pericia d'un arquitecte eminent, qui és alhora un patrici il·lustre, i al qual Barcelona deu l'embranzida de les seves principals empreses de cultura. Volem parlar de l'arquitecte Puig i Cadafalch, qui ha estat cridat a realitzar aquests primers treballs i qui ha donat forma i vida a les primeres siluetes que'ns permeten ja dibuixar les linies d'aquest conjunt futur de la nostra muntanya, que pot devenir un jorn l'acròpoli barcelonina, lloc sagrat on es doni culte al geni poderós de la nostra raça.

¡Visca Barcelona!

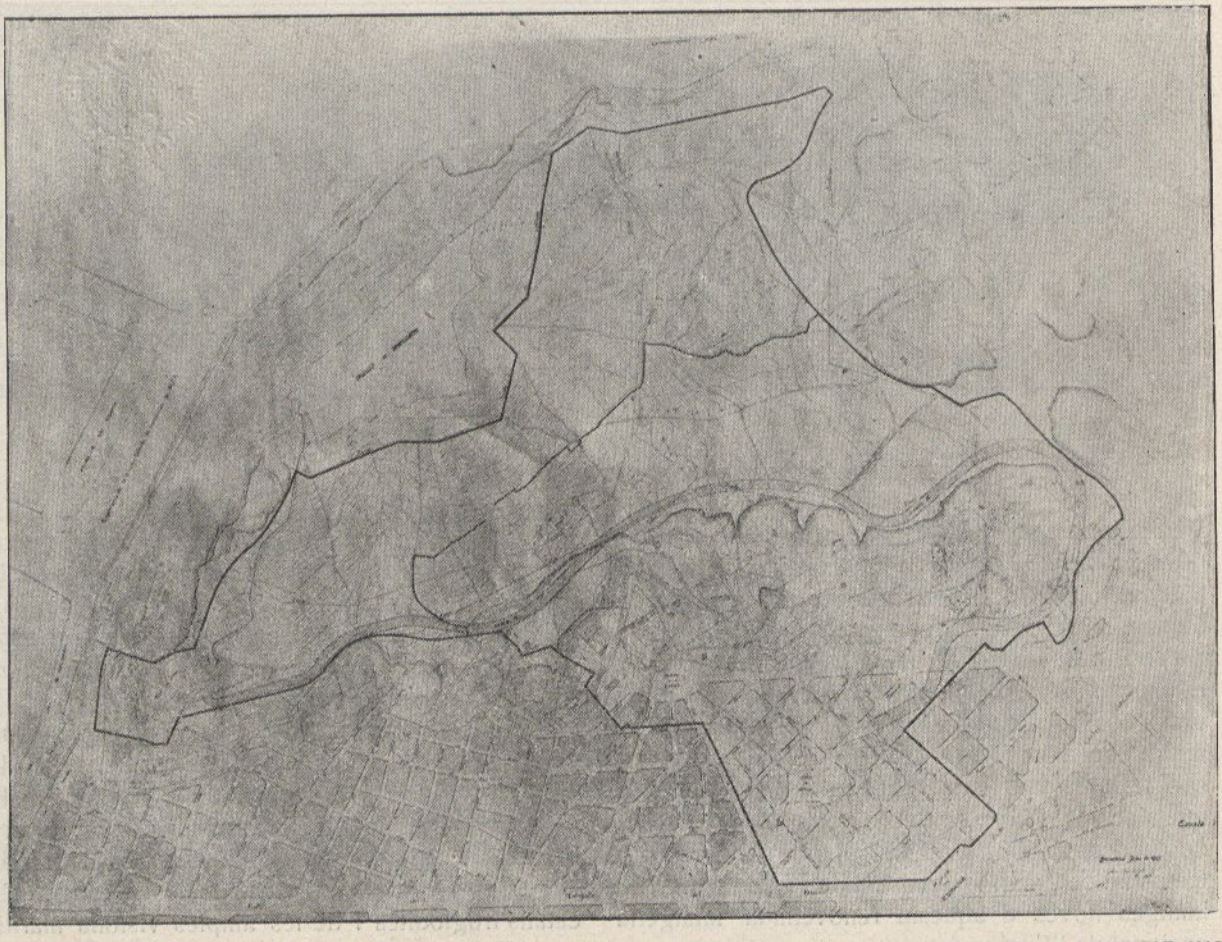

Plànol de l'area de l'Exposició FOT. MAS

Hi va senyalada la línia del passeig circumdant que avuy s'inaugura

L'EXPOSICIÓ DE BARCELONA

UNA Exposició representa tothora un moment d'energía d'un poble, i a l'entorn d'ella veiem brotar com per encant les més frondoses ufanies de la riquesa espiritual i material. Per això avui, la tendencia de totes les nacions a l'organitzar la seva Exposició, és la d'afavorir tots aquests interessos que neixen al voltant d'elles, la de propulsar la seva extensió, posant tanta o més atenció en les conseqüencies que en el mateix fet que les determina. Sempre acostuma a ésser més interessant el que resta d'una Exposició que l'Exposició mateixa.

La Junta de la nostra Exposició, a l'organitzar l'actual certamen, ha tingut una atenció delicadíssima per l'herencia que ella pugués deixar a la nostra ciutat. I atenent aquesta herencia ha determinat emplaçar-la a la muntanya de Montjnic, escollida entre altres numeroses ofertes de terrenys que se li havíen presentat.

No era, la muntanya de Montjuic on avui comencen les obres de terraplanatge, el lloc que ofería menys dificultats als organitzadors. Els terrenys de la dreta de l'Aixample que li foren oferts, els de la muntanya Pelada, els que voregen el Besòs, els del Parc de Pedralbes, indubtablement oferíen més comoditats a la construcció i a la comunicació del futur nucli d'edificis amb la ciutat; calía, però, tenir present que una gran muntanya obría a la ciutat un balcó magnífic damunt la mar, i que el roquiçar que

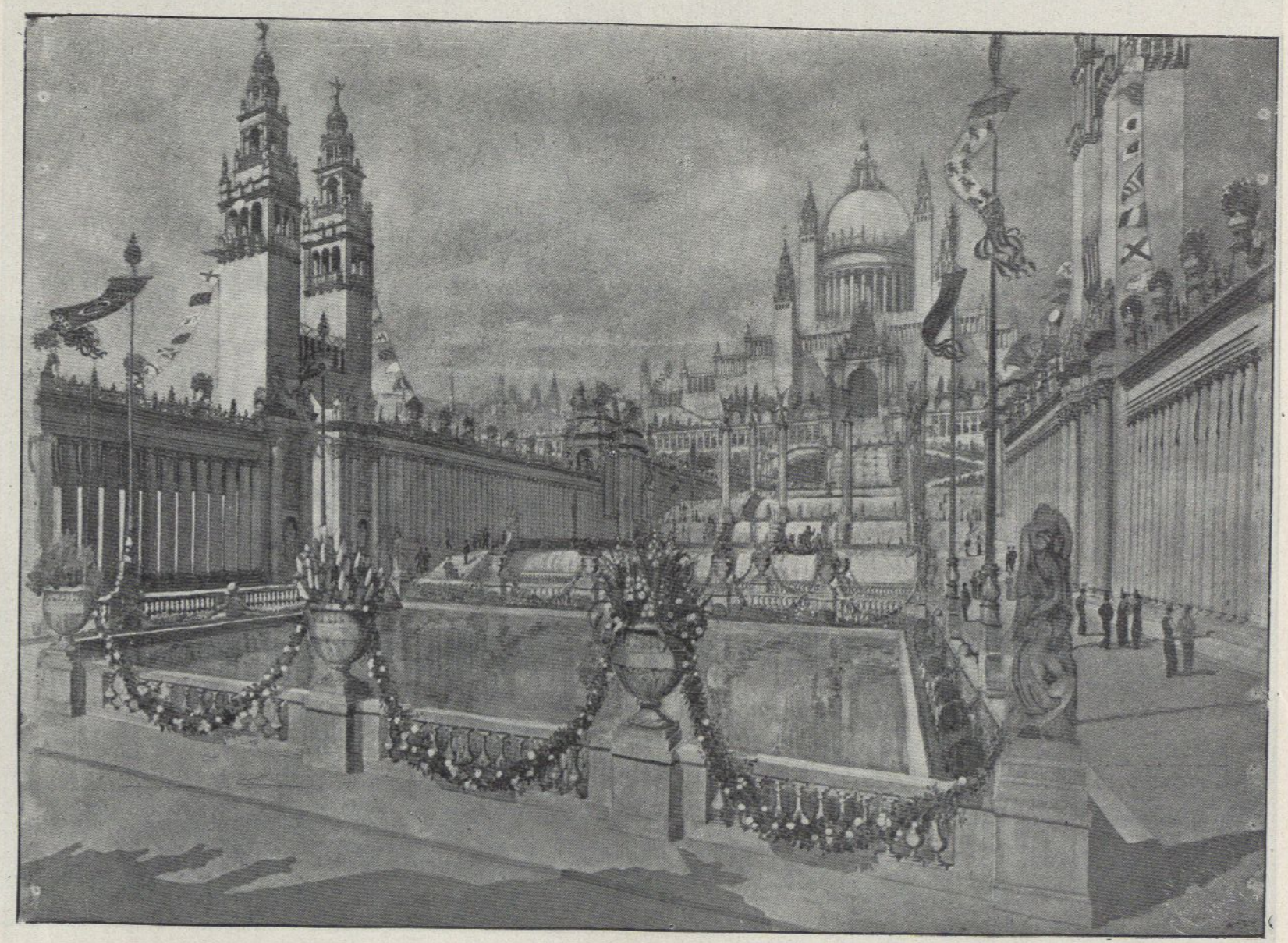

Perspectiva general dels edificis FOT. MAS

PERSPECTIVA GENERAL

— 6 —

CONJUNT DE L'EXPOSICIÓ

FOT. MAS

— 7 —

Obertura del camí que va des del Parc Laribal a la Plaça d'Espanya FOT. MAS

era un obstacle per a l'expansió de la ciutat vers el pla del Llobregat podría convertir-se en un nucli d'expansió, de creixença, de irradiació, que poblant un costat desembracés l'altre de certes lletgeses sub-urbanes, ben dificils d'allunyar si no era a base d'un fet semblant a l'actual.

Montjuic, per la seva incomunicació amb la ciutat, per la tendencia de la gent a anar-se'n cap a les altures del Tibidabo i Vallvidrera, quedava reduït, malgrat les seves grans belleses i la seva proximitat al nucli ciutadà, a una mena de cambra de mals endressos. La propietat de Montjuic estava repartida en mil engrunes i bocins pertanyents, bona part, a gent d'humil condició, i això allunyava tota possibilitat d'empreses urbanes, com les del Tibidabo i Vallvidrera, i sols una empresa forta que disposés d'una llei decisiva d'expropiació, una empresa que integrés una aspiració pública, nacional, podía portar-la a terme.

La Junta de l'Exposició comprengué, per tant, que era realment un atentat a la prosperitat urbana de Barcelona no aprofitar aquesta avinentesa per tal d'urbanitzar Montjuic, per tal de dotar-lo de vies d'accés, guarnir-lo de parcs i jardins, edificar les parcel·les de la falda baixa, fer, en fi, de la muntanya de les tristes llegendes un bell mirador de la ciutat des d'on es domini tot el mar, que ara el port i les industries l'hi neguen, i tota la cadena de les muntanyes veïnes, tant bella retallant-se sota el cel blau.

Aquestes consideracions són les que feren adoptar els actuals terrenys de Montjuic per als edificis i jardins de l'Exposició.

L'Exposició abraçarà una superficie de 200 hectaries. D'aquestes 200 hectaries se n'han designat 100 per als treballs primers d'urbanització i situació dels edificis que's puguin preveure, i per a les vies que han de conduir a aquests nuclis d'edificació. La seva situació topogràfica es desenrotlla en altures diverses, des de la gran explanada superior a la Plaça d'Espanya, oferint com una immensa gradería damunt la qual s'alçaràn els grans palaus. presidits per la immensa cúpula del Palau de l'Electricitat que presidirà el gran conjunt.

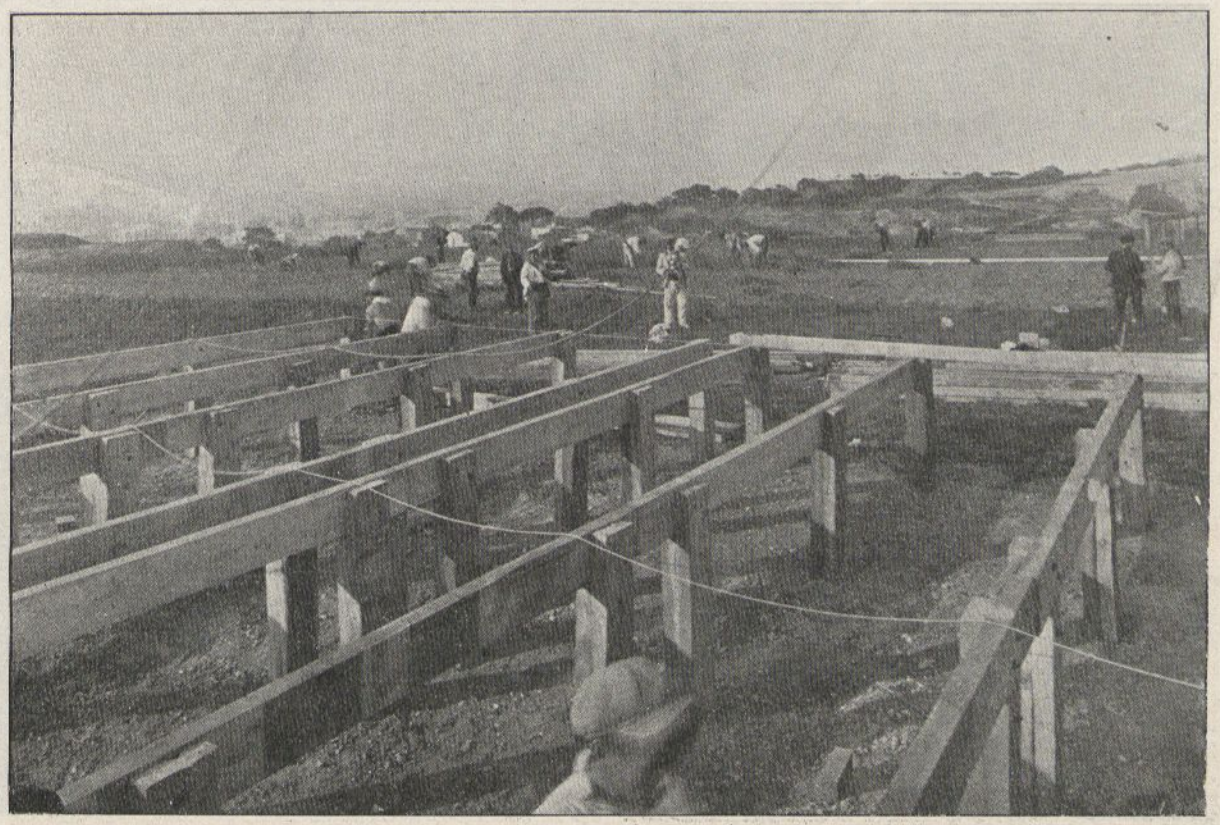

Explanada superior de l'Exposició FOT. MAS

Hi va situat el Palau de l'Electricitat presidint el conjunt d'edificis

D'aquestes 100 hectaries de terreny ja n'hi ha, avui, 25 de propietat del Municipi: són els terrenys del Parc Laribal i els del Parc del cim, adquirit l'any 1514 en previsió del futur espandiment urbà de la muntanya.

Com a disposició general dels edificis de l'Exposició, es pensa de moment en la necessitat de fer un plànol preventiu, i el desenrotlla en Puig i Cadafalch amb els projectes que publiquem aquí. Aquest plànol preventiu pren vida a l'entorn d'una arteria principal que, partint de la bissectriu de l'àngul que formen a la Plaça d'Espanya la Granvía i el carrer del Marquès del Duero, anirà enfilant la muntanya fins a Miramar.

L'amplada general d'aquesta gran via serà d'uns 30 metres; però, des de la Plaça d'Espanya a la plataforma superior del nucli d'edificis de l'Exposició, tindrà una amplada de 40 metres aproximadament. Mitjançant unes rampes ascendirà fins dalt, i ocuparà el centre una gran cascada que anirà baixant, de terraça en terraça, fins a formar un gran *parterre* d'aigua.

Aprofitant i regulant, pel mitjà de graderíes i rampes, la topografía del lloc, en el projecte s'ha senyalat l'aprofitament de les clotades de les antigues pedreres, per tal de formar uns grans llacs navegables, alimentats de l'aigua del mar, la qual anirà traspassant de l'un a l'altre desnivell, en forma de grans cascades que vindràn a donar vida al portentós conjunt.

En realitat, si unhom davant del terreny es forma una idea del que serà dintre quatre anys la muntanya de Montjuic, tindrà la visió d'un espectacle com cap se n'ha vist d'igual a l'Europa; i menys en Exposicions, que han estat edificades, gairebé totes, damunt immenses explanades. Cal imaginar-se els edificis voltats d'un tou immens de jardins, clapiçats aquests, a més a més, per la taca blava dels grans llacs festonejats de grans roquicers, tenint per fons la mar a l'un costat, i la ciutat a l'altre, amb la seva immensa corona de muntanyes blavenques.

El cantó de Miramar ingressarà també en el conjunt urbà de l'Exposició. Es projecten allí vies,

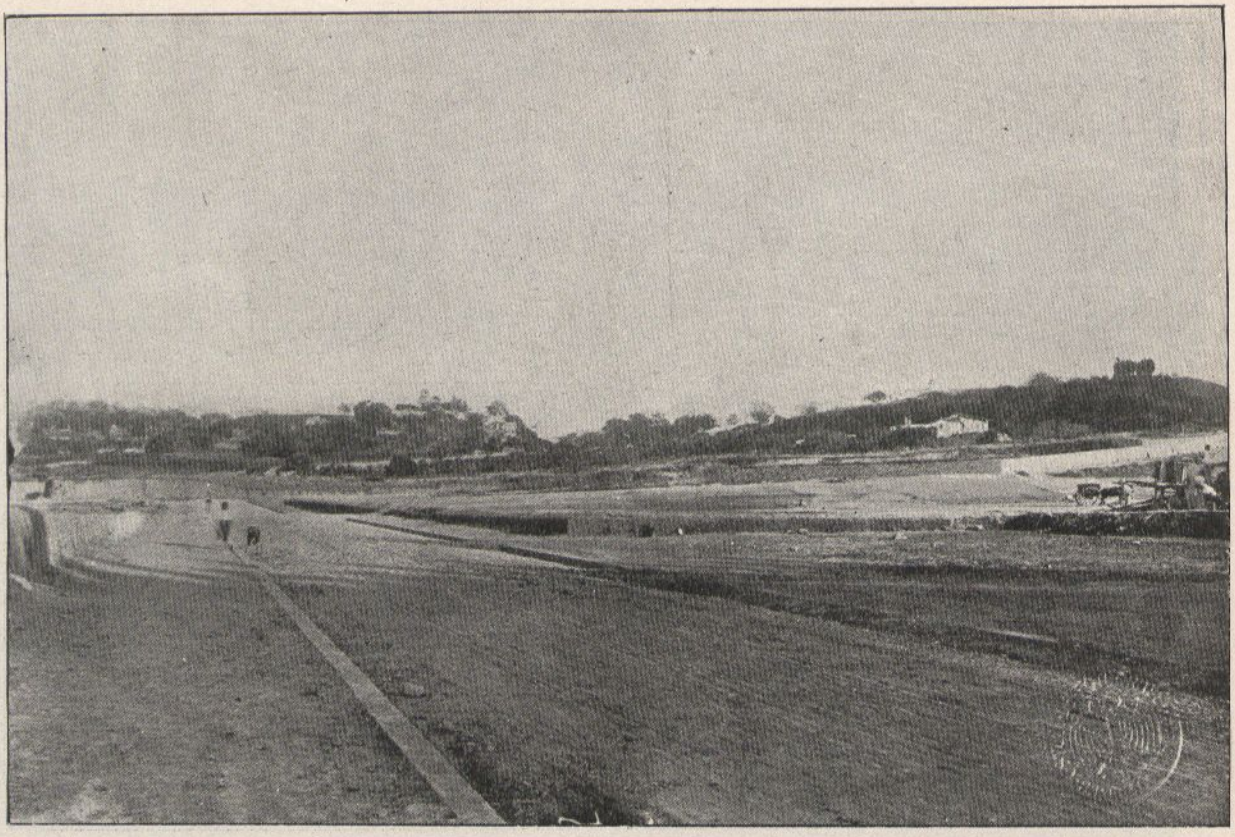

FOTS. MAS

Tres aspectes actuals de la muntanya de Montjuic. Vista actual de Montjuic des del punt d'entrada a l'Exposició. — Parc Laribal. — Un marge d'atzavares.

Una de les antigues pedreres que seràn convertides en llacs mitjançant l'aportació d'aigua del mar FOT. MAS

fetes pel mitjà de rampes i graderíes, guarnides de vegetacions i estatues.

L'ingrés en aquest conjunt incomparable es farà mitjançant dugues vies principals d'accés. L'una és la que ja hem descrit, i que arrenca de la Plaça d'Espanya; hi circularàn tres linies de tramvíes, posant en comunicació la muntanya amb la xarxa tramviaria de Barcelona. L'altra via serà al final de la que'n diem el Paralelo; hi haurà un gran ascensor que amb uns 30 segons portarà la gent a l'altura de 49 metres que correspón a Miramar. Cal pensar que aquests camins d'accés estaràn, l'un (Plaça d'Espanya) a 2 kilòmetres de la Plaça de Catalunya, i l'altre a uns 200 metres de la Plaça de la Pau.

Montjuic, doncs, serà veí i de facil accés, realitzant-se el gran somni de fer d'aquella muntanya com un cor rialler de la gran urbs que ha sortit de les seves entranyes de pedra.

Altres vies d'accés menys importans s'obriràn al llarg del perímetre de l'Exposició; les unes pel cantó del Paralelo, pel cantó de Sans les altres, vora el Pla del Llobregat les de més enllà.

La part alta dels edificis serà tota destinada a la Secció Internacional d'Industries Elèctriques. Hi tindràn cabuda els palaus de totes les nacions, dividint-se l'Exposició en seccions demostratives de les diverses aplicacions de l'electricitat. A la part baixa, l'Exposició de la Raça Espanyola, que oferirà tota mena de manifestacions de la nostra activitat.

Aquest serà el gran conjunt que avui la ciutat de Barcelona, plena de fe en el séu avenir, comença d'edificar i del qual ha de néixer un dels moments més gloriosos de la nostra historia.

De moment, els treballs preliminars de disposició han estat encomenats a En Puig i Cadafalch, autor dels projectes i plànols que aquí reproduim; havent-se repartit els altres treballs entre els arquitectes senyors Domenech i Muntaner, Amargós, Sagnier, Font, Falqués, Busquets, i Vega i March.

Les obres avui començades prosseguiràn ja sense parar, procedint-se al replaneig dels terrenys segons els perfils determinats en el conjunt, esperant que la suspirada fi de la guerra vindrà a donar una intensitat major i decisiva a les obres que avui comencen.

VINS FINS DE JEREZ

MARQUÉS DE COMILLAS

Vinyes i Bodegues POLLERO ALTO

PUERTO SANTA MARÍA · (CÁDIZ)

TOTES LES MARQUES: CORTS, 613

MARCS I GRAVATS

LA PINACOTECA

CORTS CATALANES, 644

BARCELONA

J. VALENCIANO ANTIGUITATS CORRIBIA, 2, PRAL. BARCELONA

FAIANÇ CATALÀ

SANTIAGO SEGURA, S. C.

AIGUA DE COLONIA

Marbres, Vaixelles, Perfumería, Antiguitats, Cristalleríes, Bomboneres, Bronzos, etc.

GRANVIA, N.° 615 TELÈFON 1884 BARCELONA

VANOS
CARDÚS
PORTAFERRIÇA, 10

FLORENCI VECIANA
DAURATS RESTAURACIONS
MARCS
RIERA DE S. JOAN Nº 12 BIS

J. CUYÁS
TALLAS - DECORAT
RESTAURACIONS
Casanova, 31 - BARCELONA

XAMPANY
COSSÉ
EPERNEY
GRAND CUVÉE
DOS ESTRELLAS

SARVA
AIGUA DE TAULA
MANANTIAL
PARC GÜELL

GRANS MAGATZEMS
EL SIGLO
SECCIÓ DE CURIOSITATS - 3.er pis
EXPOSICIÓ I VENDA DE
ANTIGUITATS

P. REIG I FILL
RAMBLA DE CATALUNYA, 23
RESTAURACIÓ I REPRODUCCIÓ
DE MOBLES ANTICS

J. COSTA-FERRER
COLECCIONISTA
ESCUDILLERS (AVIÑO) 70

EDIFICACIONS
Contratistes Generals: Casas i Bardés
Diputació, núms. 119 i 121 - Telèfon 3405
BARCELONA

A. CLOSA
ANTIGUITATS PLASSA NOVA 5
COMPRA I VENDA CAPELLANS 2 PRAL

L. HOSPIED I C.º
GOLFE JUAN A. M.
ESMALTS, COBERTES, ORS I BARNIÇOS

Pintor Decorador
J. García Escarré
Clarus 77 Barcelona

CONTRACTES DE DECORAT COMPLET
D'OBRES I ESTABLIMENTS

G. Homar
Canuda, 4 - Barcelona
Mobles, Làmpares
Mosaics, Decoració
Compra i venda
d'antiguitats

CARVAJAL
SAGELLS PER A
COL·LECCIONS
ANTIGUITATS
Plaça del Teatre, 1, ent.sol
BARCELONA

A. LLUCH i J. OLIVA
Obrador de daurats i decoració antiga
i moderna. Restauració d'antiguitats
MALLORCA, 286, BAIXOS
BARCELONA

VELL I NOU

Revista d'Art ✦ Surt els dies 1 i 15 de cada mes

Suscripció trimestral 1'50 ptes.

Contè 16 PÁGINES DE TEXT, quatre de coberta amb gravats de gran tamany

Art modern - Antiguitats - Pedagogía artística - Exposicions nacionals i estrangeres - Troballes i excavacions - Museus i col·leccions - Moviment del mercat d'antiguitats - Borsa d'ofertes i propostes d'antiquaris i col·leccionistes - Oficis d'art - Art popular - Arquitectura - Jardinería

---

Proximament inauguració de les Galeries Vell i Nou

en el punt mes cèntric de Barcelona,

Granvía, 613, tocant al Passeig de Gracia

Magnífics locals on se celebraràn exposicions monográfiques organitzades per la Revista

EN PREPARACIÓ: Exposició Històrica de l'Art dels Jardins - Exposició de vanos antics - Exposició de joies antigues i modernes - Exposició de documents relatius al vestit femení, des de l'antiguitat als nostres dies - Exposició de pintors moderns - Exposició de documents d'Arquitectura Popular, etc.

L'ENTRADA A LA SALES DE LES GALERIES VELL I NOU SERÀ RESERVADA UNICAMENT ALS SUSCRIPTORS, ELS QUALS REBRÀN UN BITLLET, PER A VISITAR LES ANUNCIADES EXPOSICIONS, QUE S'ANIRÀN SUCCEINT REGULARMENT

PER A SUSCRIPCIONS DIRIGIR-SE A L'ADMINISTRACIÓ:

GALERIES VELL I NOU - GRANVÍA, 613

Imp. E. Gabañach, S. en C. — Diputació, 308 — Barcelona